

Karta péče ostrova přírody

Mokřadní louky Pouště

Mokřadní biotop se soustavou tůní.

49.2857978N, 15.5244689E

Název: Mokřadní louky Pouště

Výměra: 8 ha

Evidenční číslo: 030

Organizační jednotka LČR (OŘ, LS): Lesní správa Pelhřimov

Rok zařazení mezi ostrovy obnovy přírody: 2025

Údaje o lokalizaci ostrova:

- LHC Špičák JPRL 717E
- Katastrální území Třešť, parcela 4461/1 (část) a 4457 (část)
- Lokalitu ze západu lemuje zelená turistická trasa a cyklotrasa 5200.

Předmět péče: mokřadní biotop meandru potoka se soustavou tůní

Popis předmětu péče:

Mokřadní biotop s výskytem typických mokřadních rostlinných společenstev a živočichů, podmáčené louky a tůně s ostřicovými porosty.

Popis současného stavu v souvislosti s předmětem péče:

V roce 2023 proběhla obnova meandrů zmeliorovaného přítoku z rybníka Radkovec do rybníka Lovětínského, vytvořena byla soustava tůní různých hloubek a velikostí i broukoviště. Vznikl tak optimální biotop mokřadu, na který je díky specifickým podmínkám navázáno obrovské množství ojedinělých rostlinných a živočišných druhů. Mokřad také slouží jako čistička a významný zásobník vody v krajině.

Cenný komplex mokřadní vegetace se nachází v přílehlé přírodní památce Rybníky v Pouštích, kde se vyvíjí vegetace letněných rybníků (s početnou populací puchýřky útlé (*Coleanthus subtilis*)). Jedná se o významnou populaci na spojnici mezi dvěma nejvýznamnějšími centry rozšíření druhu v ČR (Třeboňsko a Křižanovsko).

Terestrický biotop obojživelníků, lokalita hostí významnou populaci kuňky obecné (*Bombina bombina*), která obývá tůně a mokřadní louky, přezimuje na navazujících sušších biotopech v lesích. V přílehlé PP byly zaznamenány druhy čolků – čolek velký (*Triturus cristatus*), čolek obecný (*Triturus vulgaris*) a čolek horský (*Triturus alpestris*). Výskyt těchto druhů čolků na lokalitě můžeme víc než předpokládat.

Enkláva mokřadních biotopů je obklopena převážně kulturními smrčínami.

Historický vývoj ekosystému, který je předmět péče, nebo biotopu předmětu péče:

Sušší partie dřívějších vlhkých luk byly před desítkami let zalesněny smrkem (akt. stáří porostu 50 let). Jedná se o pás táhnoucí se v severní části lokality. V druhé polovině 20. století byly vlhké louky odvodněny rovnými hlubokými příkopy a některé byly zalesněny buď olší nebo smrkem.

První ochranné managementové zásahy na lokalitě byly provedeny až v roce 2011 z iniciativy ZO ČSOP Kněžice, kdy byla po letech znovu pokosena vlhká louka.

Stávající narovnané koryto vodního toku bylo v roce 2023 částečně zazeměno a došlo ke změně trasy osy vodního toku. Mělký nivní pás umožňující větší interakci s podzemní vodou, umožňuje rozvoj mokřadních společenstev a sedimentaci jemných bahnitých částic. Navržený stav vodního koryta,

obtékající kmeny stromů, mrtvé dřevo apod. je tzv. inicializační stav, u kterého dochází k přirozenému vývoji. V trase stávajícího koryta je zbudováno 12 příčných objektů – přehrážek z dřevní hmoty, kamene a zeminy. Je realizován kamenný skluz. Osm z těchto 12 příčných objektů je umístěno od balvanitého skluzu níže po toku., čtyři pak výše proti proudu.

Došlo i k vybudování jednotlivých tůní, které jsou 4 neprůtočné a 1 průtočná. Pro rozvoj mokřadů byla vytvořena jedna terénní deprese a vyrovnán terén na pravém břehu dolní části potoka. Součástí stavby je i trvalá vysprávka stávající lesní cesty v délce 225 m vedoucí po pravém břehu střední části vodního toku.

Popis plánované péče:

Prioritou lokality je ochrana mokřadních luk. Péči o lokalitu zaměříme na provádění opatření ve prospěch druhů vázaných na mokřady, také ale ve prospěch na východní straně těsně přiléhající přírodní památky Rybníky v Pouštích. Stávající bezlesí je třeba udržovat proti zarůstání sečením. Je také nutné sledovat vliv opatření na populace druhů. V úvahu připadají úpravy ve smrkovém porostu, kde budou mimo vodní území vylézat obojživelníci.

Kulturní smrčiny v severní části lokality postupem času a potřeby přetvoříme na druhově pestrhou lokalitu se zastoupením listnatých dřevin.

Obnovení lučních biotopů je žádoucí i pro terestrická stadia obojživelníků a pro zvýšení druhové pestrosti hmyzu.

Kolize zájmů ochrany přírody může být v intenzitě a termínech sečení mokřadů a luk: z důvodu ochrany rostlin je potřeba každoročně, z důvodu ochrany živočichů (obojživelníků) spíše méně často – cca jednou za 2 roky. Řešením může být mozaikovitě rozdělení území a na různých místech provádět seče v různé termíny o různé intenzitě a v čase je měnit.

Porostní lesnická mapa LHC Špičák se zákresem hranic ostrova

Historická mapa potoka v původním korytě (před rokem 1964).

Fotogalerie lokality

